

ORGOLII ȘI RĂZBUNĂRI LA NIVEL ÎNALT. GENERALUL ION ANTONESCU VERSUS VICEAMIRALUL PETRE BĂRBUNEANU (1940)

*Dr. Alin SPÂNU**

Orgoliile personale și-au lăsat amprenta, de multe ori, în hotărârile unor decidenți politici sau militari. Din motive sentimentale, vindicative, rivalități personale sau influențe diverse, lideri de partide, guverne, armate sau țări au intrat în istorie și pentru că, uneori, și-au asumat decizii luate sentimental, chiar visceral, nu rațional.

În vara anului 1940 România a fost obligată să cedeze Basarabia și nordul Bucovinei (către URSS), nord-vestul Transilvaniei (către Ungaria) și Cadrilaterul (către Bulgaria). Aceste pierderi teritoriale au reprezentat două lucruri:

1. România era o victimă directă a pactului Ribbentrop-Molotov (semnat la 23 august 1939), prin care Germania și URSS și-au împărțit Europa de la Marea Nordului la Marea Neagră din punct de vedere teritorial și al resurselor¹.

2. Falimentul politicii regelui Carol al II-lea, care și-a asumat conducerea autoritară a țării (februarie 1938), însă nu a avut curajul să ordone apărarea teritoriului național în momente critice.

Pe acest fond al nemulțumirii întregii societăți românești, la 4 septembrie 1940 generalul Ion Antonescu este numit prim-ministru, a doua zi primește puteri sporite, iar în noaptea de 5/6 septembrie 1940 regele este forțat să abdice în favoarea fiului său Mihai. Imediat după preluarea puterii, generalul Antonescu a luat două măsuri: a numit în funcțiile-cheie persoane apropiate și loiale, respectiv a eliminat din rândurile armatei o serie de generali și un contraamiral (de fapt, viceamiral), considerați apropiați de regele Carol al II-lea sau cu un comportament inadecvat la retragerea din Basarabia (28 iunie - 4 iulie 1940). La 10 septembrie 1940 „Monitorul Oficial” a publicat, între altele, Decretul-Lege nr. 3094, cu următorul conținut: „Având în vedere că următorii ofițeri generali au săvârșit acte grave de incapacitate, demoralizând prin fapta lor prestigiul oștirii și elementarele comandamente ale răspunderii de ostaș;

* Facultatea de Istorie, Universitatea din București.

¹ Pentru mai multe detalii: Emilian Bold, Ilie Seftiuc, *Pactul Ribbentrop – Molotov*, Institutul European, Iași, 1998; Alexandru Moșanu, Ion Buga (coord.), *Anexarea Basarabiei în anul 1940 de către Uniunea Sovietică – o consecință directă a pactului Molotov-Ribbentrop*, Chișinău, 2002; Ioan C. Popa, *Fața nevăzută a agresorului. Pactul Ribbentrop – Molotov și urmările lui pentru România*, Editura Semne, București, 2017; Roger Moorhouse, *Alianța Diavolilor. Pactul lui Hitler cu Stalin, 1939-1941*, Meteor Press, București, 2019; Dorin Dușciac (selecție și traducere), *28 iunie 1940. Ocupația Basarabiei și a Bucovinei de nord de către URSS reflectată în presa internațională*, Editura Cartier, Chișinău, 2023.

Având în vedere că, prin lingușiri și metode incompatibile cu demnitatea de ostaș, au ocupat înalte comandamente, încurajând apoi neseriozitatea și lipsa demnității ofițerești;

Având în vedere că prin incapacitatea acestor ofițeri generali s-a ajuns la decăderea oștirii și la acte grave prin pierderea granițelor;

Socotind că Națiunea trebuie să primească exemplul datoriei și al răspunderii prin sancționarea celor care s-au făcut vinovați de aceste abateri.

În conformitate cu dispozițiunile art. 58 din Legea înaintărilor în armată.

Art. I. Sunt scoși din cadrele active ale armatei următorii generali: 1. General Ilasievici Constantin; 2. General Argeșeanu Gheorghe; 3. General Țenescu Florea. 4. General Ilcușu Ioan; 5. General Mihail Gheorghe; 6. General Cornicioiu Grigore; 7. General Bengliu Ioan; 8. Contraamiral Bărbuneanu Petre; 9. General Liteanu Gheorghe; 10. General Dombrowschi Victor; 11. General Atanasescu Constantin.

Art. II. Se rezervă răspunderea politică și patrimonială².

Viceamiralul era Petre Bărbuneanu³, comandantul Marinei (din 1 noiembrie 1937), considerat „un personaj de-a dreptul pitoresc”⁴. Este clar că Ion Antonescu și Petre Bărbuneanu se cunoșteau, mai ales că evoluțiile în cariera militară au fost aproape paralele: amândoi au fost avansați la gradul de locotenent-colonel / locotenent-comandor în 1917 și la cel de colonel/comandor în 1920; Antonescu – general de brigadă în 1931, Bărbuneanu – contraamiral – 1932; Antonescu – general de divizie în 1937, Bărbuneanu – viceamiral în 1938. Totuși, Antonescu, ca secretar general al Ministerului Apărării (1928), șef al Marelui Stat Major (1933-1934) și ministrul Apărării Naționale (decembrie 1937 - februarie 1938), a avut o privire de ansamblu asupra Marinei, dar și asupra liderilor acestei arme.

La 23 septembrie 1940 viceamiralul (r) Bărbuneanu a trimis o solicitare de audiență către primul-ministru, însoțită de un memoriu (**Anexa**), dorind să-și expună nevinovăția față de acuzațiile aduse în decretul-lege. În memoriu, fostul șef

² „Monitorul Oficial” nr. 210, partea I, 10 septembrie 1940, p. 5306.

³ Petre Bărbuneanu (n. 16 decembrie 1881, Zvorsca, Dolj-d. 20 septembrie 1979, București) a absolvit Școala Navală din Fiume (1902) și a urmat un stagiu în marina austro-ungară (1902-1903). A fost avansat la gradele de locotenent-comandor (1916), căpitan-comandor (1917), comandor (1920), contraamiral (1932), viceamiral (1938) și amiral (1945, cu vechimea din noiembrie 1940). A fost secund pe nava-școală „Mircea” (1913-1914), comandantul torpilorului „Năluca”, al monitorului „Kogălniceanu” (1918-1919), șef de Stat Major al Diviziei de Dunăre, comandantul Escadrei de Dunăre (1920), comandant al Școlii Navale (1924-1926 și 1928-1931); comandant al Diviziei de Dunăre (1931), al Diviziei de Mare (1933), director al Marinei din Ministerul Aerului și Marinei (1934), comandant al Marinei (noiembrie 1937-septembrie 1940) și ministru subsecretar de stat pentru Marină în Ministerul Apărării Naționale (6 martie 1945-1 decembrie 1946). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii României*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2017, pp. 67-72.

⁴ Marian Moșneagu, *Coana Marița și Securitatea*, în „Ziua de Constanța”, 22 iunie 2018, disponibil la adresa: <https://www.ziuaconstanta.ro/in-constanta/lumea-marinarilor/odrasla-amiralului-coana-marita-si-securitatea-662177.html>.

al Marinei a abordat două probleme: Marina și persoana sa. Despre Marină a afirmat că, la preluarea comenzii, materialul naval se afla „la limita sa de rezistență”⁵, însă l-a lăsat „în plină eficiență”⁶; s-a preocupat de instalarea bateriilor de coastă cu tunuri de 152 mm și construcția celor două contratorpiloare tip R; a modernizat Flotila de Dunăre (4 monitoare și 6 vedete fluviale) și a întocmit un program naval pentru dezvoltarea forțelor maritime și fluviale. La evacuarea Basarabiei Marina „s-a comportat foarte bine”⁷, neavând pierderi în oameni (cu excepția unui marinar împușcat la Reni) sau material; la 4 iulie 1940, la Galați, Bărbuneanu s-a implicat personal în evacuarea a 12.000 de basarabeni, care se aflau „pe șlepuri în mijlocul Dunării”⁸; în plus, au fost obținute informații „precise”⁹ asupra forțelor fluviale sovietice. „Am imprimat și am menținut o disciplină în Marină care îi face onoare”¹⁰, a concluzionat fostul șef al armiei.

Despre persoana sa, Bărbuneanu arată că timp de 6 ani a studiat în marina austro-ungară, unde i s-a insuflat educația militară, legalitatea, cinstea și corectitudinea. De aici i s-a tras faptul că „n-au putut să-mi insufle abjecta lingușire de care am avut oroare în toată viața mea și n-am putut să mă apropiu niciodată de acei oameni care se înconjurau de lingușitori și am ținut departe de mine pe acei care se lingușeau. Din contră, abținerea mea și rezerva mea față de oameni, pe care le am din fire, a făcut să fiu considerat de unii ca un om rece și retras. De aici rezultă și viața modestă ce am dus-o întotdeauna, ferit de vicii și de pasiuni. Gradele în cariera mea le-am obținut numai prin munca mea și prin împlinirea datoriei”¹¹.

Cu toate acestea, încă din epocă au „transpirat” informații privind modul cum a fost avansat, dar și despre viața sa personală, una destul de efervescentă. Astfel, Bărbuneanu, în 1932, „din cearta între contraamiralii Corneliu Bucholtzer¹² și Vasile Scodrea¹³, a câștigat gradul de contraamiral”¹⁴. Altă sfadă între șefii Marinei îi aduce un nou grad – viceamiral – și o nouă funcție: „profitând

⁵ Arhivele Naționale Istorice Centrale (în continuare: ANIC), fond Președinția Consiliului de Miniștri-Cabinetul Militar (în continuare: PCM-CM), dosar 93/1940, f. 157.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*, f. 158.

⁸ *Ibidem*, f. 159.

⁹ *Ibidem*, f. 160.

¹⁰ *Ibidem*, f. 158.

¹¹ *Ibidem*, f. 161.

¹² Corneliu Bucholtzer (n. 1880, Slatina, 1942, București), comandor (1920), contraamiral (1931), viceamiral, a comandat Forțele Navale Maritime (1924-1926), inspector didactic pentru liceele militare (1930-1934) și director al Institutului Geografic Militar (1934-1937). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii...*, op. cit., pp. 93-98.

¹³ Vasile Scodrea (n. 1872, București-d. 1934, București), comandor (1916), contraamiral (1920) și viceamiral (1926). A comandat Divizia de Dunăre (1918-1921) și Divizia de Mare (1921-1925), fiind numit inspector tehnic și director superior al Marinei (1925), comandantul Marinei (1926) și inspector general al Marinei (1933-1934). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii...* op. cit., p. 462-471.

¹⁴ Marian Moșneagu, *Coana Marița...*, op. cit.

de neînțelegerea dintre contraamiralii Alexandru Gheorghiu¹⁵ și Eugeniu Roșca¹⁶; acesta din urmă urma să fie numit comandantul Marinei în locul lui Petre Bărbuneanu care, împlinind limita de vârstă trebuia să fie trecut în rezervă. Pentru a evita această neplăcere, contraamiralul Gheorghiu face ca Bărbuneanu, înainte cu câteva zile de a fi scos la pensie, să fie avansat la gradul de viceamiral și să-și păstreze mai departe postul”¹⁷.

Despre onestitatea sa, pe care o clama cu vehemență în scris, datele adunate de serviciile de informații atestau că a folosit soldați pentru a-și construi o vilă în Constanța, apoi a închiriat camerele către ofițerii de marină. Alte date acuzau că a sustras fonduri de la Școala Navală, iar în perioada 1934-1937, ca director al Marinei în Ministerul Aerului și Marinei, „se pare că din fonduri realizate ilegal”¹⁸ și-a construit o casă în București. Promovările în carieră le-a obținut pentru că „a știut cum să-și lingusească șefii”¹⁹, iar în octombrie 1940, Ion Antonescu a adnotat pe un memoriu al viceamiralului Ioan Bălănescu²⁰ despre Bărbuneanu: „Desigur la obținerea acestui grad au contribuit și cadourile navelor miniaturi ce a făcut la Ziua Marinei Suveranului: un distrugător, un monitor, un submarin și o șalupă, de o valoare însemnată. Aceste miniaturi au fost expuse la Luna Bucureștilor din acest an, așezate în cutii de cristal cu rame de argint. Este bine să se cerceteze cât au costat și din ce fonduri au fost executate?”²¹.

Poate nu întâmplător, atunci când i s-a prezentat cererea de audiență a viceamiralului Bărbuneanu, primul-ministru a adnotat extrem de dur: „Nu aprob. Nu era indicat prin trecutul său să ajungă unde a ajuns. A fost împins la conducere

¹⁵ Alexandru Gheorghiu (n. 1890, București - d. 1967, București), comandor (1931), comandor (1937), contraamiral (1938) și viceamiral (1943). A fost comandantul Diviziei de Distrugătoare (1935), șef de Stat Major al Comandamentului Marinei Regale (1936), secretar general al Ministerului Aerului și Marinei (1937-1940), comandantul Diviziei de Dunăre (1940-1942), secretar general al Ministerului Înzestrării și Producției de Război (1942-1944) și ministru subsecretar de stat pentru Înzestrarea Armatei (august-noiembrie 1944). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii... op. cit.*, pp. 209-216.

¹⁶ Eugeniu Roșca (n. 1884, Galați - d. 1950, București), comandor (1925), contraamiral (1935) și viceamiral (1940). A fost șef de Stat Major al Diviziei de Mare (1926 - 1932), șef de Stat Major al Inspectoratului General al Marinei (1933), comandantul Diviziei de Dunăre (1934-1938), directorul Institutului Geografic Militar (1938) și comandantul Marinei (septembrie 1940-decembrie 1941). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii... op. cit.*, pp. 443-449.

¹⁷ Marian Moșneagu, *Coana Marița..., op. cit.*

¹⁸ *Ibidem.*

¹⁹ *Ibidem.*

²⁰ Ioan Bălănescu (n. 1878, Marginea, Giurgiu-d.?) A fost avansat la gradele de comandor (1920), contraamiral (1930) și viceamiral (1936). A fost director al Marinei din Ministerul de Război (1919-1923), comandant al Forțelor Navale Fluviale (1923-1924), al Inspectoratului General al Marinei (1924-1930), al Diviziei de Mare (1931-1934) și comandant al Marinei (1932-1933 și 1934-1937). Pentru mai multe detalii: Marian Moșneagu, *Amiralii..., op. cit.*, pp. 51-57.

²¹ Marian Moșneagu, *Coana Marița..., op. cit.*

și înaintat de sferele odioase ale Dnei Lupescu. Marina nu l-a recunoscut ca demn de situația pe care a avut-o. Cererea de audiență este o îndrăzneală”²².

Această îndrăzneală l-a ajutat, totuși, pe fostul comandant al Marinei să rămână „în cărți” și să revină în activitate la finalul celui de Al Doilea Război Mondial. La alcătuirea guvernului Petru Groza (6 martie 1945), viceamiralul Petre Bărbuneanu (proaspăt reactivat) a primit funcția de ministru subsecretar de stat pentru Marină la Ministerul de Război, pe care a deținut-o până la finalul anului 1946. Orientat, informat sau poate un bun analist, amiralul Bărbuneanu (din 8 iunie 1945) a atras atenția ofițerilor de marină să renunțe la visul că vor veni americanii și să se reorienteze către marele prieten de la est. Potrivit unui informator, în vara anului 1945, la o ședință, subsecretarul de stat le-a cerut subalternilor „să nu mai caute să facă legături de prietenie cu ofițerii englezi sau americani, ci numai cu ofițeri sovietici, întrucât soarta țării noastre este strâns legată de U.R.S.S. și că s-a constatat că toate promisiunile făcute de englezi și americani anumitor țări nu au fost respectate, din care cauză acele țări sunt în suferință. Interesul nostru este să mergem alături de poporul sovietic atât la progres cât și la o eventuală prăbușire, căci el ne-a scăpat de primejdiile ce ne amenințau, iar nu englezii și americanii, care sunt atât de îndepărtați”²³.

Atitudinea sa, modul de viață și, de ce nu, norocul, l-au făcut pe amiralul Petre Bărbuneanu să nu cunoască „binefacerile” anchetelor, proceselor și închisorilor comuniste, ba chiar să trăiască destul de liniștit până la aproape 100 de ani.

Anexa

Cabinetul Militar al Conducătorului Statului

23 septembrie 1940

Domnule General²⁴,

Am onoarea a vă înainta alăturatul memoriu, care cuprinde succint activitatea subsemnatului pe timpul cât am deținut comanda Marinei, rugându-vă cu tot respectul și cu toată încrederea în dreptatea Domniei Voastre să binevoiți a lua în considerare că cele expuse sunt pornite din sinceritatea unui patriot militar și marinar bătrân, care în toată cariera lui nu a avut alt scop decât să muncească cinstit, să nu fie influențat cu nimic din afară, să fie în strânsă legătură numai cu camarazii, cărora să le fie de exemplu prin purtarea sa demnă, fără slugărnicie și fără lingușiri. Comanda Marinei mi-a fost încredințată tocmai pentru aceste însușiri în mod spontan, la 1 noiembrie 1937, după Legea deblocării, ca cel mai vechi ofițer în Marină.

Cu mijloacele ce mi-au fost puse la dispoziție am luptat și am contribuit să aduc Marina la gradul de pregătire pentru a-și îndeplini misiunea de apărarea

²² ANIC, fond PCM-CM, dosar 93/1940, f. 154.

²³ Marian Moșneagu, *Coana Marița...*, op. cit.

²⁴ Textul a fost actualizat, tacit, ortografic, ortoepic și în punctuație. Documentul a mai editat în: Marian Moșneagu, *Elita Marinei Regale Române în rezistența anticomunistă*, Editura Militară, București, 2010, pp. 405-408.

granițelor pe apă, astfel că la declanșarea conflictului ea a fost gata și și-a făcut datoria.

Pentru alte lămuriri necuprinse în acest memoriu, care ar necesita o reabilitare a situației grave ce mi s-a creat prin Decretul Lege nr. 3094 din 9 septembrie a.c., respectuos rog pe Domnul General Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri să-mi aprobe o audiență.

/ss/ Vice-amiral (r)

P. Bărbuneanu

Strada Oltarului 12

A, București

Memoriu

Prin Decretul Lege nr. 3094 publicat în Monitorul Oficial din 10 septembrie a.c., subsemnatul sunt învinuit de incapacitate, demoralizând prin fapta mea prestigiul oștirii și elementarele Comandamente ale răspunderii de ostaș, că prin lingușiri și metode incompatibile cu demnitatea de ostaș am ocupat înaltul Comandament, încurajând apoi neseriozitatea și lipsa demnității ofițerești și că prin incapacitatea mea s-a ajuns la decăderea oștirii și la acte grave prin pierderea granițelor. Aceste grave abateri n-ar putea să cadă în sarcina mea, care am deținut comanda Marinei de la 1 noiembrie 1937 și am condus-o cu cinste, energie și demnitate, imprimându-i disciplină, prestigiu, devotament și sacrificiu pentru țară.

La luarea comenzii în primire, prima mea atenție am îndreptat-o în scopul de a pune materialul naval în plină eficiență, care ajunsese la limita sa de rezistență și în majoritate nu putea să fie capabil de luptă. În acest scop am cerut Ministerului să aloce fondurile necesare pentru repararea navelor și instalarea bateriilor de coastă cu întrebuițarea tunurilor grele de 152 m/m, care trebuiau a fi modernizate. În ultimii acești ani ai comandai mele toate șantierele din țară au lucrat din plin și lucrează încă, astfel că și cele două contratorpiloare tip „R” vor intra curând în serviciu. În primăvara acestui an Flotila de Dunăre, compusă din 6 monitoare și 4 vedete fluviale, complet modernizate și prevăzute cu armament nou cu bătaie lungă, a fost gata pentru orice operații și își îndeplinește în prezent cu autoritate și prestigiu afirmarea puterii sale pe apele fluviului.

Am întocmit apoi un program naval, care să corespundă nevoilor de apărare ale Țării pe apă și care să fie suportat cu ușurință de finanțele Statului pe o perioadă de mai mulți ani, pe care l-am supus Comitetului Marinei Regale, apoi Ministerului Aerului și Marinei și Marelui Stat Major, fiind aprobat de aceste autorități. O parte din acest program naval a și fost trecut de Minister în construcție la Șantierele Navale din Galați.

În acest timp am dirijat instrucția în Marină, care s-a urmat de toate unitățile în perfecte condiții. Astăzi Marina Regală este gata să-și îndeplinească orice misiune în cadrul compunerii ei. Am imprimat și am menținut o disciplină în Marină, care îi face onoare, cerând fiecărui subaltern împlinirea datoriei și satisfăcând fiecăruia drepturile sale legale.

La luarea comenzii Marinei Regale am dat Ordinul de Zi nr. 31 din 4 noiembrie 1937 (Anexa 1²⁵), pe care l-am urmărit cu ardoare în îndeplinirea misiunii ce mi-a fost încredințată.

Nu știu care ar fi faptele prin care aş fi contribuit la demoralizarea și scăderea prestigiului Marinei, când această armă, prin ordinele și autoritatea ce i-am imprimat, s-a comportat foarte bine la evacuarea Basarabiei, dând dovadă de multă inițiativă și s-a impus prin forța ei pe Dunăre și Mare. Astfel, sub a sa protecție s-a putut evacua tot materialul din porturile dunărene, iar prin barajele de mine efectuate și în ființă și astăzi și prin patrulările forțelor maritime ordonate și executate pe Mare, dușmanul nu a adus nici o violare canalelor de acces în Delta Dunării și pe coastele Mării, iar flancurile armatelor au fost și sunt bine păzite.

În afară de Ordinul nr. 217 din 28 iunie 1940 (Anexa nr. 2²⁶) relativ la evacuările din porturile basarabene de pe Dunăre, am stat neclintit la postul meu de comandă și am dirijat operațiunile de evacuare, care au decurs sub protecția Flotei de Dunăre în ordine, cu mici incidente reprimite cu energie. În această operație de evacuare, pe care am raportat-o Ministerului prin darea de seamă din 8 iulie 1940, Marina nu a avut pierderi în material și oameni, decât un singur mort, împușcat în operațiunile de la Reni. În tot timpul acestei perioade de tensiune am făcut diferite deplasări pe apă sau cu avionul și am dat dispozițiuni pe loc trupelor de marină din Delta, de pe litoral și unităților de pe apă, îmbărbătându-le la rezistență în caz de atac din partea Sovietelor, care deveneau amenințătoare.

Chiar în noaptea de 3-4 iulie 1940 raportându-mi-se de Divizia de Dunăre că situația în regiune este grea, a doua zi dimineață am plecat cu un avion la Galați, unde am aranjat chestiunea evacuării a 12.000 basarabeni adunați pe șleपुरi în mijlocul Dunării, care puteau să producă greutăți și neplăceri în tratativele cu Sovietele.

Totodată, am dispozat pe loc ca Serviciul Hidraulic să instaleze imediat pontoane de acostare în porturile noastre de pe brațul Chilia și pentru a ne manifesta drepturile de navigație pe Dunărea maritimă și pe brațul Chilia, am dat ordin Navigației Fluviale Române să înceapă a doua zi cursele de pasageri cu un vapor, care să deservească localitățile Isaccea, Chilia Veche și Periprava. Toate aceste măsuri luate pe loc le-am raportat imediat Ministerului. În fine, pentru afirmarea forței noastre de luptă pe brațul Chilia, pe care pătrunseseră deja monitoare sovietice și pentru a menține dreptul nostru de stăpânire pe vechiul braț al Stari-Stambulului, am dat ordin ca o vedetă să patruleze săptămânal între Galați și Periprava și o șalupă armată între Sulina pe mare și brațul Stari-Stambul până la Periprava. În ziua de 15 iulie a.c., cu Ordinul nr. 832 (Anexa nr. 3²⁷), am intensificat recunoașterile pe brațul Chilia, destinând în acest scop și un monitor. În felul acesta am putut avea informații precise despre forțele navale sovietice și pentru ca să fiu cât mai bine identificat cu situația lor și să mă conving personal de aplicarea măsurilor de pază pe frontiera fluvială, am obținut aprobarea Marelui Stat

²⁵ Nu se publică.

²⁶ Nu se publică.

²⁷ Nu se publică.

Major și a Domnului Ministru să mă deplasez cu monitorul căruia îi venea rândul la patrulare. Cu raportul nr. 84 din 30 iulie a.c. (Anexa nr. 4²⁸) am arătat Marelui Stat Major și Ministerului Aerului și Marinei situația adevărată constatată de mine, care a produs o ușurare față de intenția agresivă a Sovietelor, raportată prin buletinele informative zilnice.

Ar fi prea lung acest memoriu să înșir toate măsurile ce am luat și ordinele ce am dat unităților ca să respingă orice atac îndreptat contra teritoriului nostru, însă pot să afirm cu deplină cunoștință a pregătirii de luptă că Marina a fost și este gata să-și facă datoria pentru Țară în orice împrejurare și moralul ofițerilor și trupeii este la înălțimea situației.

Educația ostășească și marinărească ce am primit-o timp de șase ani în Academia Navală și Marina austriacă m-a călăuzit în toate cariera mea să fiu un demn militar, să nu-mi fac decât datoria, să nu mă abat de la calea legală, să nu încalc drepturile nimănui, să fiu un bun camarad și un drept comandant. Aceste însușiri ostășești căpătate într-o școală germană, unde disciplina, datoria și demnitatea erau punctele de reazim ale tânărului ofițer pentru cariera sa, n-au putut să-mi insuflă abjecta lingușire de care am avut oroare în toată viața mea și n-am putut să mă apropiu niciodată de acei oameni care se înconjurau de lingușitori și am ținut departe de mine pe acei care se lingușeau. Din contră, abținerea mea și rezerva mea față de oameni, pe care le am din fire, a făcut să fiu considerat de unii ca un om rece și retras. De aici rezultă și viața modestă ce am dus-o întotdeauna, ferit de vicii și de pasiuni.

Gradele în cariera mea le-am obținut numai prin munca mea și prin împlinirea datoriei. Dacă unii din șefii mei au găsit acțiunea mea prea voluntară notându-mă în consecință, alții, după ei, m-au găsit apt și demn ca să-mi încredințeze comanda Marinei, pe care nu am pătat-o cu nimic și mă simt mândru că, prin conducerea și îndrumarea ce i-am dat, Marina și-a îndeplinit misiunea cu deplin avânt, afirmându-și cu tăria forța ei pe Dunăre, unde dușmanul are ațintită privirea de cucerire.

Am părăsit Marina cu un corp ofițeresc disciplinat, bine instruit, bine îndrumat și pregătit ca să-și sacrifice oricând viața pentru patrie.

/ss/ Vice-amiral (r) P. Bărbuneanu

(Arhivele Naționale Istorice Centrale, fond Președinția Consiliului de Miniștri-Cabinetul Militar, dosar 93/1940, ff. 155-162)

²⁸ Nu se publică.

*VANITY AND REVENGE AT THE HIGHEST LEVEL.
GENERAL ION ANTONESCU VERSUS VICE ADMIRAL PETRE BĂRBUNEANU
(1940)
-abstract-*

Key Words: vanity; revenge; Ion Antonescu; Petre Bărbuneanu; 1940

Once appointed prime minister (September 1940), General Ion Antonescu removed 10 generals and a vice admiral from the army. The vice admiral was Petre Bărbuneanu, commander of the Navy since 1937. After two weeks, Bărbuneanu requested an audience with the prime minister and submitted a memorandum of activity. On the memorandum, Ion Antonescu noted that he refused the audience and that Bărbuneanu „was not indicated by his past to reach where he reached. He was pushed to the leadership and promoted by the hateful spheres of Mrs. Lupescu. The Navy did not recognize him as worthy of his situation".